

2Sonbahar Geldi

6Elma Ağacım Her Mevsim Değişiyor

8Burası Neresi?

10Haydi, Bir Ağacı Tanıyalım

12Ağaç Onların Evi

14Ormancılar İşbaşında

15Hangisi Tahtadan?

16Kim, Hangi Aracı Kullanıyor?

17Minik Sincap Yardım Bekliyor!

18Haydi Mutfağa

19Çok Merak Ediyorum

20Çakçak Keşfediyor

22Küçük Eller İşbaşında

24Kırçıl'ın Seçtikleri

2

8

10

17

Sonbahar Geldi

Yeşil, kırmızı, sarı, kahverengi!

Yapraklar renk renk oldular.
Ağaçlardan yere düşmeye başladılar.

Hepsini bir araya toplayalım.

Üzerlerine atlayalım!

İşte bir elma ağacı!

Dalları kırmızı elma dolu. Sanki bize,
"gelin tadımıza bakın" diyorlar.

Haydi elmaları toplayalım.

Mis gibi elmaları yiyelim.

Çimenlere bak.
Renkleri sararmış mı?

Sonbaharın geldiğini çevrendeki pek çok değişiklikten kolayca anlarsın.
Elmaların olgunlaşması bunlardan yalnızca biri!.

Bu fotoğraf ilkbaharda çekilmiş.
Oysa leylek yuvaları artık boş!
Sence leylekler hangi sıcak
ülkeye gitmiş olabilirler?

Peki, ilkbahar ve yaz aylarında
gördüğün böcekler nereye gittiler?
Yaprakların altına saklanmış
olmasınlar!

Hiç sincap gören oldu mu? Sincaplar bu aralar çok çalışıyorlar. Daldan dala sıçrayıp, bol bol meşe palamudu topluyorlar.

Havalar soğumaya ve erkenden kararmaya başladı değil mi? İşte bu da sonbaharın habercilerinden biri. Artık daha kalın giysiler giymen gerekiyor.

Annenin yaptığı tarhana artık hazır mı? Öyleyse bu kış, sen de sıcak tarhana çorbası içeceksin.

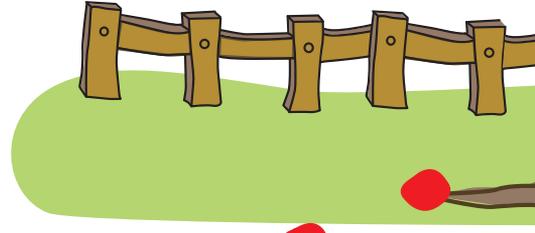
Sonbaharla birlikte çevrende neler değişiyor sen de gözlemleyebilirsin.

Meltem Yenal Coşkun
Çizimler: Tülay Sözbir Seidel

Elma Ağacım Her Mevsim Değişiyor!

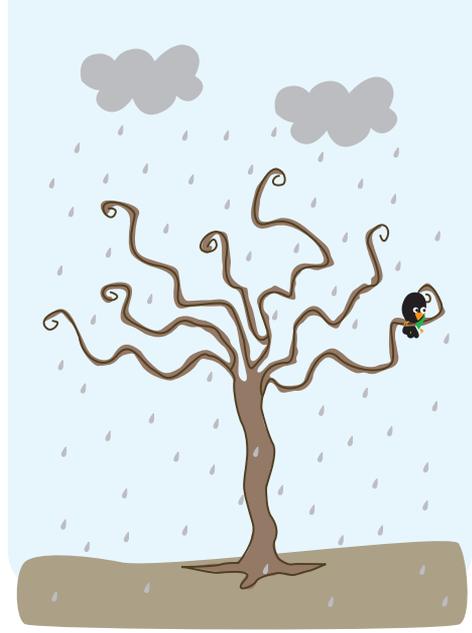
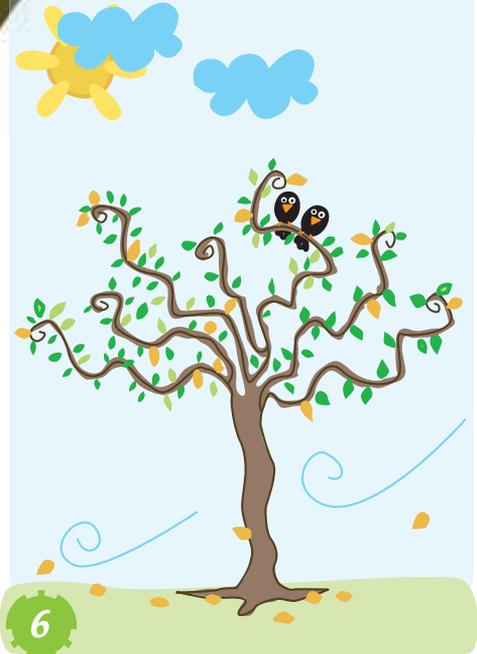
Yaz bitti!
Şimdi sonbahar!
Elmaların en lezzetli
olduğu zaman.
Ağacımın dalları
kıpkırmızı
elmalarla dolu.

Sonbaharda
ağacım yaprak
dökmeye hazırlanıyor.

Yaprakları önce
sararıyor, sonra da
dökülmeye başlıyor.

Kışın üzerinde hiç
yaprak kalmıyor.

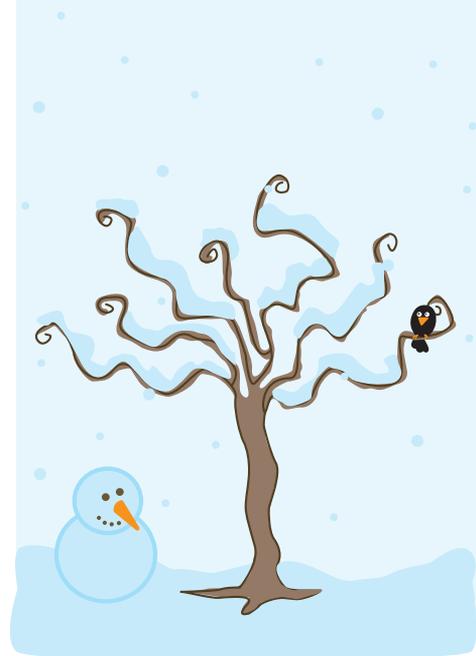

Elma
ağacım ile tanıştın.
Burada ağacımın
ilkbahar, yaz, sonbahar
ve kış aylarına ait farklı
resimlerini görüyorsun.
Ağacımın en çok hangi
halini sevdin? Anlat!

Ağacımın üzeri bazen
karla kaplanıyor.

İlkbahar geldiğinde
ağacım çiçek açıyor.

Daha sonra yeşil
yaprakları çıkmaya
başlıyor. Yaz boyunca
yemyeşil kalıyor.
Ve sonbahara doğru
çiçeklerinden yine
elmalar geliyor!
İyi ki bir elma
ağacım var!

Zuhal Özer
Çizimler: Pınar Büyükgöral
Karakter Çizimi: Tülay Sözbir Seidel

Burası Neresi?

Bir yer düşün. Burası çok ama çok büyük!

Senin odandan, evinden, okulundan daha büyük!

Bir yer düşün! Burada ağaçlar var.

Bu ağaçlar öyle uzun, öyle birbirlerine yakınlar ki,
güneş ışığı toprağa ulaşamıyor.

Bir yer düşün! Burada sincap, tavşan, kirpi, baykuş
ağaçkakan, tilki, ayı gibi birçok hayvan yaşıyor.

Burası neresi, tahmin edebildin mi?

Bir orman!

Sen hiç ormana gittin mi?

Orada neler yaptın, neler gördün?

Tuğba Can

Maket tasarımları: Pınar Büyükgöral

Sen de bir orman oluşturabilirsin.

Ağaçları hazırlamak için atık malzemeleri kullanabilirsin. Örneğin, kağıt havlu ya da tuvalet kâğıdı rulo-larıyla ağacın gövdesini, kartondan parçalar keserek dalları ve yaprakları hazırlayabilirsin. Çevrende gördüğün bir ağacın yere dökülen meyvelerini ya da tohumlarını toplayıp, bunları da dallara asabilirsin. Hayvanları yapmak için de keçe gibi farklı malzemelerden yararlanabilirsin. Hatta hayvanları par-mak kuklalar biçiminde hazırlayıp, bir ormanda neler yaşandığıyla ilgili oyunlar hazırlayabilirsin.

Haydi, Bir Ağacı Tanıyalım

Bir ağacı tanımanın çeşitli yolları var. Bunlardan biri, ağaca yakından bakmak. Ağaca yakından bakmak için özel bir kâğıt hazırlayabilirsin. Bir dosya kâğıdının ortasına bir kare çiz. Karenin kenarı 5 santimetre olsun. Bu kareyi kes ve çıkar. Böylece kâğıtta bir delik oluşacak. Kâğıdı ağacın gövdesi, dalları ve yaprakları üzerine koy ve delikten gördüklerini incele. Neler görüyorsun?

Ağaca Dokun!

Ağaca sarıl. Kollarınla ağacın gövdesini sarabiliyor musun? Ağacın uzanabildiğin yerlerine dokun. Dokunduğun yerler sert mi, yumuşak mı? Pürüzlü mü, pürüzsüz mü? Islak mı, kuru mu?

Bu bir çınar ağacı.

Ağacı Dinle!

Ağacın altına otur, gözlerini kapat ve sesleri dinle. Hangi sesleri duyuyorsun? Bu sesleri taklit etmeye çalış.

Ağacı Kokla!

Ağacın gövdesini, dallarını, yapraklarını kokla. Nasıl kokuyorlar?

Ağaç Onlarının Evi

Ağaçlar birçok canlınin evi. Bu ağaçta hangi canlıları görüyorsun?

Ağacın

dallarından birinde

bir hayvan gizli. Noktaları

birleştirip bu hayvanı bul.

İçini istediğin gibi

boya.

Ormancılar İşbaşında

Ormancılar, ormandaki belli ağaçları kesiyorlar. Yalnızca gerektiği kadar ağaç kesiyorlar. Çünkü, ağaçları tüketmek istemiyorlar. Kesilen ağaçlardan, kereste ve tahta elde edilecek. Bunlar, mobilya, oyuncak, müzik aleti ve kalem gibi eşyaların yapımında ve kağıt üretiminde kullanılacak.

Hangisi Tahtadan?

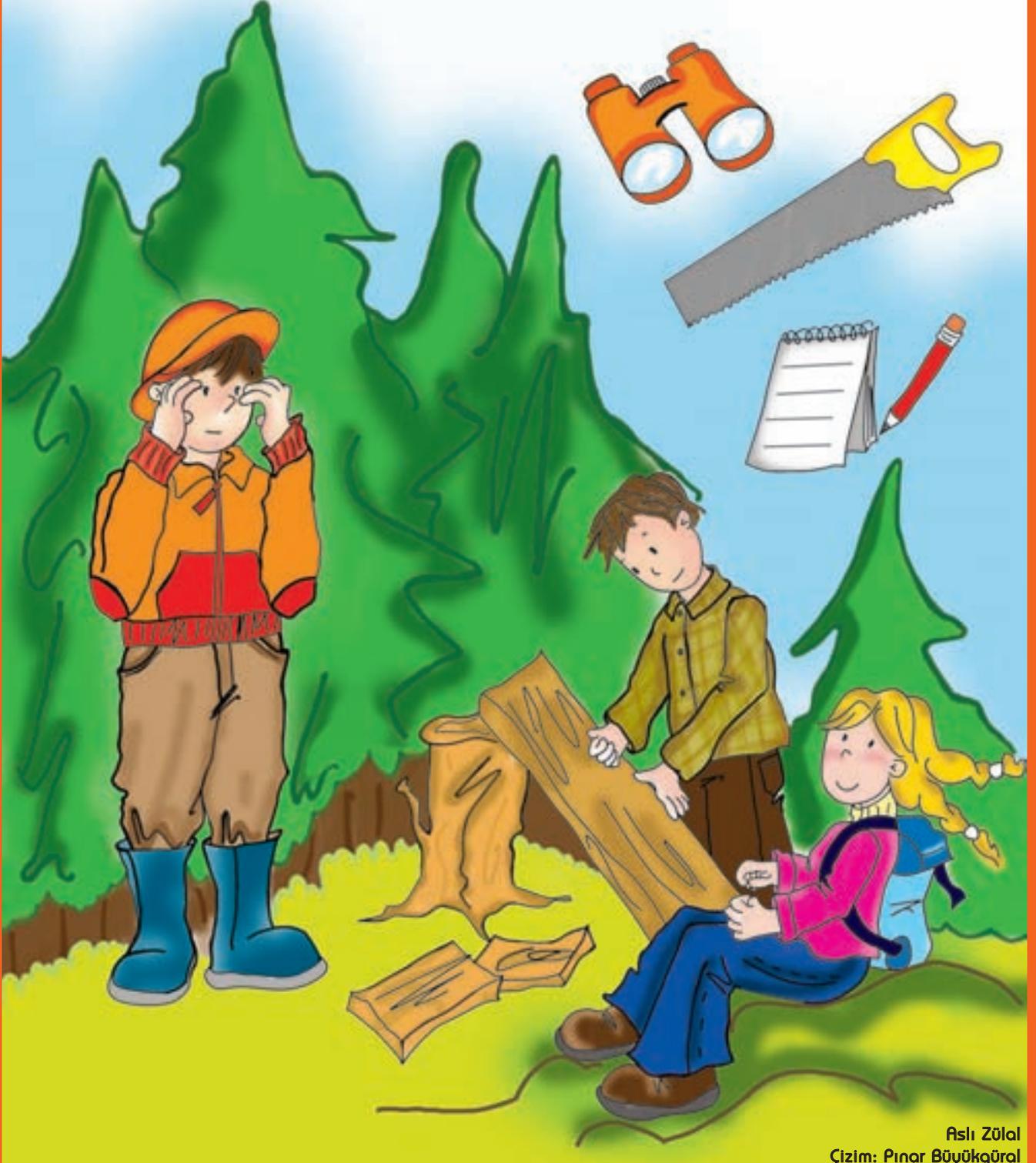
**Ağaçtan
tahta elde ederiz.
Tahtadan eşyalar yaparız.
Bu resimdeki eşyaların bazıları
tahtadan yapılmış. Bu eşyaların
hangileri olduğunu
bulabilir misin?**

Kim, Hangi Aracı Kullanıyor?

Burada orman koruma görevlisi, ağaçbilimci, marangoz ve kullandıkları araçlar var. Kim, hangi aracı kullanıyor olabilir?

Uygun araçları farklı meslek sahipleriyle eşle.

Sence, bu araçlarla ne yapıyorlar?

Minik Sincap Yardım Bekliyor!

Bazı hayvanlar için kışın besin bulmak çok zordur. Bu hayvanlar, sonbaharda kış için besin toplayıp biriktirirler. Sincap da meşe palamutlarını biriktirir. Aşağıdaki minik sincabı, bir ağaçtan diğerine sıçratarak meşe palamuduna ulaştırabilirsin. Ama dikkat et, minik sincap ağaçlardan birine iki kez üst üste sıçramamalı.

Meltem Yenal Coşkun
Çizimler: Pınar Büyükgöral

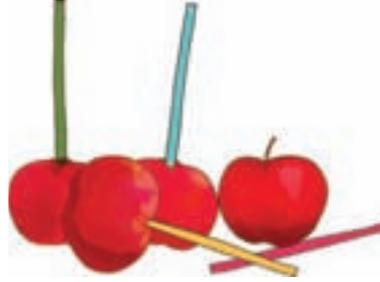
Elma Şekeri Yapalım

Lezzetli mi lezzetli, bol sulu bir elma yemeyi kim sevmez! Bir de bu elmadan "elma şekeri" yapılırsa tadına doyum olmaz. Gelin birlikte elma şekeri yapmayı öğrenelim!

Elmaları yıkayıp kurulayın.

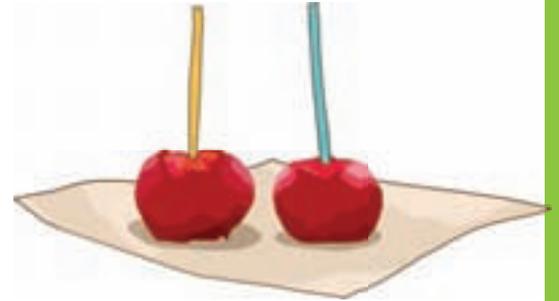
Şeker ve suyu derin bir tencerede kaynatın. Koyulaştıktan sonra altını kapatın ve baloncukların sönmesini bekleyin.

Çubukları, elmaların sap kısımlarına tutturun.

Elmaları çubuklarından tutarak koyulaşmış şekere batırın.

Yağlı kâğıdın üzerinde soğumaya bırakın.

Buzdolabında yaklaşık yarım saat beklettikten sonra yiyebilirsiniz.

Afiyet olsun!

Zuhal Özer

Çizimler: Tülay Sözbir Seidel

Bu sayfadaki etkinlikler mutlaka yetişkinlerle birlikte yapılmalıdır.

Çok Merak Ediyorum

Aslında hayvanlar da “konuşurlar”.
Ancak onların konuşmaları bizimkine
benzemez. Kediler miyavlar,
köpekler havlar, kuşlar öter,
yunuslar ıslık sesi çıkarırlar.
Böylece birbirlerine acıktıklarını,
kızdıklarını, yiyecek bulduklarını anlatırlar.
Bazı hayvanlar da birbirleriyle
haberleşmek için bedenlerini kullanırlar.
Örneğin arılar, dans ederek nerede yiyecek
bulduklarını birbirlerine
haber verirler.

“Hayvanlar niye
konuşamaz?”

Umut Ozan Sevindik
Bursa

Bu kuş
yavruları, karınlarının
aç olduğunu
anne-babalarına
öterek anlatıyorlar.

visual photos- science photo

Zuhal Özer

Merak ettiğiniz soruları bize gönderebilirsiniz.

Adres: TÜBİTAK Meraklı Minik Dergisi Çok Merak Ediyorum Köşesi Atatürk Bulvarı No: 221 Kavaklıdere/Ankara
merakli.minik@tubitak.gov.tr

Çakçak Keşfediyor

Bitkiler Terler mi?

Bitkiler de bizim gibi suya gereksinim duyarlar. Ancak, onlar suyu kökleriyle alırlar. Su, köklerden bitkinin gövdesine, dallarına, yapraklarına taşınır. Yapraklar, bu suyu kullanırlar. Suyun bir kısmı, yapraklarda bulunan küçük deliklerden dışarı atılır. Buna terleme denir. Gel, terlemenin nasıl gerçekleştiğini inceleyelim.

Bir torba al ve bunu balon gibi şişir.

Sonra da bu torbayı, evdeki ya da bahçedeki bir bitkinin dalına bağla. Dikkat et, torbadaki hava kaçmasın.

Bitkiyi sula.
Bir gün bekle.

Torbada
su damlaları
olduğunu göreceksin.
Bu damlalar, bitkinin
terlediđini gösterir. Sen de
terler misin? Ne zaman
terlersin?

Bir günün sonunda torbaya
bak. Bir deđiřiklik var mı?

Küçük Eller İşbaşında

Ağustos sayımızda, çeşitli bitkilerin dökülmüş yapraklarını toplamanızı ve bunları boyayıp baskılarını çıkararak farklı resimler yapmanızı istemiştik. İşte resimleriniz ve siz!

Ahmet Semih Özsoylu
4,5 yaş - Konya

Berkay Bayrav - 6 yaş İzmir

Bugra Cengiz - 4,5 yaş
İstanbul

Doğa Zerman - 5,5 yaş
İstanbul

Ceren (4) / Çağrı (8) Düşünen
Tekirdağ

Deniz Eroğlu - 4 yaş - Bursa

Destina Koca - 3 yaş
Silifke / Mersin

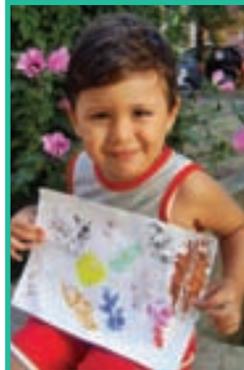
İpek Ebru Karataş - 5 yaş
Çanakkale

Erge Ekinci - 3,5 yaş
Zürih

Aylin Çakır - 6 yaş
Bursa

Emir Akdağ - 3 yaş
Zonguldak

İrmak Korkmaz - 3 yaş
İstanbul

Kayra Aksakallı - 4,5 yaş - İzmir

Lara Zeynep Akyürek - 3 yaş
İstanbul

Duru Uyar - 6 yaş - Marmaris / Muğla

Meriç Caylan Oğuz - 5 yaş
Ankara

Zeynep Özkan - 5 yaş
Ankara

Seyhan (4) - Buket (2) Yiltay
Adıyaman

Burak Batar - 6 yaş - Bursa

Yuvam Kreş - Giresun

Alp Kuş - 6 yaş - İstanbul

Onur Efe Aydın - 5 yaş
Bilecik

Yurdanur Dağ - 8 yaş
Erzin / Hatay

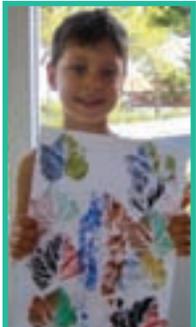
Sinem Başkaya / Sude Uysaler
6 yaş - Ankara

Selin Sıla Akça - 6 yaş

Selen Kızıldağ - 3,5 yaş - Ankara

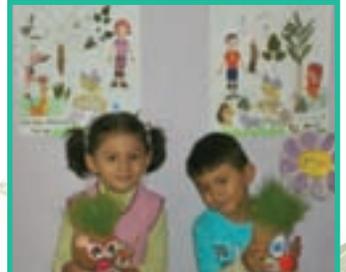
Efe Kolbakır
5 yaş - Samsun

Muhammet Kürşat Dakılıç
7 yaş - Erzin / Hatay

Berce Karakaya - 5,5 yaş
Samsun

Taha Tuba / Oykum Alpteker
5 yaş - Bolu

Aralık sayımız için
kendi resimlerinizi yapmanızı
istiyoruz.
Resimlerinizle çekilmiş
fotoğraflarınızı, adınızı, yaşınızı ve
oturduğunuz ili yazarak, ister
postayla ister e-postayla bize
gönderebilirsiniz.

TÜBİTAK Meraklı Minik Dergisi
"Küçük Eller İşbaşında" Köşesi
Atatürk Bulvarı No: 221
06100 Kavaklıdere / ANKARA
merakli.minik@tubitak.gov.tr

Doğada Keşif

Sonbaharda Yaprak Toplanır!

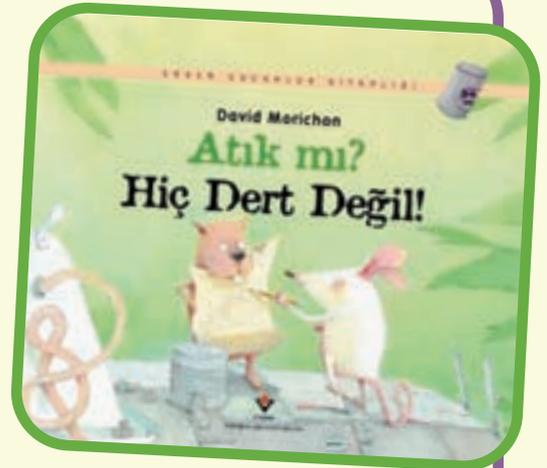
Çocuklar, nesnelere toplamayı severler. Çeşitli nesnelere toplayıp biriktirmek, gözlem yapma, karşılaştırma, nesnelere belli özelliklerine göre ayırıp sınıflandırma gibi becerilerini geliştirmeye de yarayabilir. Sonbaharda yapılacak bir doğa gezisinde bu tür malzemeler toplanabilir. Hep birlikte yapraklara yakından bakın. Topladığınız yapraklar ne renk? Yaprakların biçimlerini de inceleyin. Kenarları tırtıklı mı, yoksa düz mü? Üzerlerine dokunduğunuzda ne hissediyorsunuz?

Yüzeyleri pürüzlü mü, yoksa pürüzsüz mü? Tüycükleri var mı? Üzerleri damarlı mı? Yaprakları toplarken, ağaçlara da bakmayı unutmayın. Ağacın üzerinde kalan yapraklar var mı? Varsa, bunlar yerden topladığınız yapraklarla aynı mı? Topladığınız yaprakların hangi ağaçlara ait olduğunu bulabilir misiniz?

Kitap

"Atık mı? Hiç Dert Değil!"

Kitaptaki öykünün kahramanı Albert, yaşamını kolaylaştıracak yeni bir makine geliştirir. Ancak, bu makinenin atık sorunu vardır. Albert, makineden çıkan atıkları ne yapacağını bilemez ve bunlardan kurtulmaya çalışır. Öykünün sonunda Albert şunu öğrenir: "Bir şeyi uzağa götürüp bırakmak her zaman o şeyden kurtulduğumuz anlamına gelmez." TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları'ndan çıkan 32 sayfalık bu yeni kitap, 3-6 yaş grubundaki çocuklara yönelik. Kitabı, David Morichon yazıp resimlemiş, Pınar Dünder Türkçeleştirmiş.

Festival

En Güzel Çocuk Filmleri

5. Uluslararası İstanbul Çocuk Filmleri Festivali başlıyor. Bu festivalde, 30'dan fazla ülkeden 114 film çocuklarla buluşacak. 23 Ekim – 8 Kasım 2007 tarihleri arasında yapılacak festivalde filmler, Etiler, Kozyatağı ve Zeytinburnu'daki Cinecity sinemalarında ve Beylikdüzü'ndeki Beykent Üniversitesi Sanat Merkezi Sinema Salonu'nda gösterilecek. Festival filmleri, 2-3, 4-5, 6-7, 8-9, 10-11 ve 12 yaş üzeri olmak üzere altı farklı yaş kategorisinde gösterime sunulacak. Festival, 29 Ekim – 1 Kasım 2007 tarihleri arasında, Çanakkale Lapseki'yi de ziyaret edecek. Bilgi için: <http://www.iicff.com/>

Etkinlik Önerileri

Yaprak ve Tohum Projeleri...

Sonbaharda yaprak ve tohum gibi doğal malzemelerle yapılabilecek o kadar çok şey var ki! Örneğin, bu malzemelerle bir sonbahar kolajı yapabilirsiniz. Kuru yaprakları yapışkanlı saydam kaplama malzemesiyle kaplayarak saklayabilirsiniz. Bu yöntemle kapladığınız yapraklardan hareketli süsler yapabilirsiniz. Yaprakların ya da ağaç kabuklarının izlerini kâğıtlara çıkarabilirsiniz. Bunun için yaprakların üzerine bir kâğıt koyun. Pastel boyayla çok bastırmadan yaprağın üzerinden geçin. Ağaç kabuğu izi çıkarmak için de kâğıdınızı ağacın gövdesine dayayabilirsiniz. Yapraklar ve tohumlarla minik heykelcikler ya da oyuncaklar da yapabilirsiniz.

